

mag. Aleksander Igličar

OGLED PASIJONA V BELGIJSKEM MESTU SCHÖNBERG/ST. VITH

V organizaciji loških kapucinov, gibanja Pasijonski veter in finančni podpori Občine Škofja Loka ter pod duhovnim vodstvom kapucina br. Jara Kneževiča, je skupina 45 pasijonskih romarjev od petka 22. marca do nedelje 24. marca 2019 poromala na ogled pasijona v belgijskem mestu **Schönberg/Sankt Vith**. Romanje je bilo uvodno dogajanje Dnevov Škofjeloškega pasijona 2019.

Pobuda za ogled pasijona se je oblikovala v začetku aprila 2018, ko so se na obisku v Škofji Loki mudili člani predsedstva združenja Europassion, med katerimi je bil tudi Herman Josef Christen, eden glavnih pasijoncev v Schönbergu. V pogovoru z br. Jarom je omenil njihov pasijon in povabil loške pasijonce na obisk. Seme je bilo posejano in čez slabo leto je bogato vzklilo.

V tem letu dni se je dodobra razvejalo tudi gibanje *Pasijonski veter*, ki so ga v letu 2017 v sodelovanju z loškimi brati kapucini zasnovali predstavniki loških društev in posameznikov, ki dejavno sodelujejo pri Škofjeloškem pasijonu. Osnovna želja je bila, da se oblikuje močnejša in globlja povezava med loškimi pasijonci, še posebej na verskem, oziroma duhovnem področju. S preteklimi izkušnjami, da se po vsaki uprizoritvi Škofjeloškega pasijona izjemno živo pasijonsko občestvo praktično »razpusti«, pobudniki niso bili zadovoljni in so želeli, da pasijonsko občestvo ostaja »živo« in dejavno tudi med posameznimi uprizoritvami.

Nemško romarsko središče Altötting.

Dodatna spodbuda tem razmišljanjem je bil tudi julija 2018 izveden uradni vpis loških bratov kapucinov kot nosilcev duhovne dediščine Škofjeloškega pasijona v slovenski register nesnovne dediščine, kamor je bil Škofjeloški pasijon leta 2008 vpisan kot prva enota. Kapucini so spoznavali, da je duhovno spremljanje in vodenje loških pasijoncev, tako v času priprav na uprizoritve in njeno izvedbo, kakor tudi v letih med uprizoritvami, za duhovni razvoj in osebnostno rast pasijoncev zelo pomembno. Vloga bratov kapucinov je na tem področju nujno potrebna in nenadomestljiva.

Gibanje Pasijonski veter je kmalu preraslo svoj začetni okvir, saj se je želja po povezovanju loških pasijoncev kmalu razširila na povezovanje vseh slovenskih pasijonskih krajev in pasijoncev. V gibanju so trenutno najbolj dejavni pasijonci iz Preddvora, Ribnice, Škofje Loke in Štepanje vasi v Ljubljani. Kot zunanja potrditev in priznanje gibanju je bila njegova včlanitev v evropsko združenje Europassion, ki je bila junija 2018 na rednem letnem srečanju Europassiona v madžarskem pasijonskem kraju Budaörs blizu Budimpešte.

Namen romanja v Belgijo je bil utrjevanje prijateljskih vezi znotraj skupnosti škofjeloških in slovenskih pasijoncev, spoznavanje pasijonskega izročila v drugih evropskih deželah ter poglobljanje vere v Jezusa Kristusa, ki je osrednja oseba vsakega pasijona in vsakega življenja. Veseli smo bili, da so bili med romarji pasijonci iz vseh štirih pasijonskih krajev, med njimi poleg br. Jara tudi župnik Branko Setnikar iz Preddvora, ki je pobudnik, avtor besedila in igralec Kristusa v Preddvorskem pasijonu. Br. Jaro je duhovno vodenje združil pod geslom *Iz ljubezni do nas*. Za vsakega udeleženca je pripravil posebno mapo, v kateri je zbral duhovne misli, križev pot Jeana Vaniera, ustanovitelja skupnosti Barka, in duhovne ter turistične zanimivosti o krajih, skozi katere smo potovali in se v njih

Slovenski romarji pred dvorano.

Sprejem pri županu St. Vitha.

ustavljali. Jarova razmišljanja, osebne izkušnje, molitve, pesmi ter ogledi filmov so se prepletali z duhovnimi nagovori med dolgo vožnjo z avtobusom.

Prvi večji postanek na poti smo naredili v nemškem Marijinem božjepotnem središču Altötting na severovzhodu Bavarske, ki je poznan tudi pod imenom »nemški Lurd«. K čudodelni Marijini podobi v srebrni niši na oltarju v Milostni kapeli, ki je na glavnem trgu ob stolnici, so skozi stoletja prihajali preprosti ljudje, plemiči, kralji in papeži. V tem kraju se resnično izpolnjujejo svetopisemske besede *Napeljem k njej mir kakor reko*. Vsepovsod je čutiti spokojnost, kar navda z notranjim mirom. V romarskem kraju že dolga leta delujejo bratje kapucini. V njihovi cerkvi, kjer je tudi grob svetnika Konrada iz Parzhama (1818 – 1894), brata laika med kapucini, smo imeli sveto mašo.

V Schönberg, ki je skoraj tisoč kilometrov oddaljen od Škofje Loke, smo prispeli v večernih urah. Kraj se nahaja v pogorju Ardeni, v jugovzhodnem delu Belgije, tik ob meji z Nemčijo nad Luksemburgom. Na tem področju živi nemška manjšina, ki je bila po drugi svetovni vojni ozemeljsko priključena Belgiji. Kraj je del občine Sankt Vith, ki skupaj šteje približno deset tisoč prebivalcev. Ob koncu druge svetovne vojne, decembra 1944, se je v teh krajih odvijala zadnja nemška ofenziva, ki so jo zavezniki uspešno odbili. Na božični večer 1944 je bilo mesto St. Vith zaradi zavezniškega letalskega bombardiranja zravnano z zemljo, ostale so le ruševine. Mesto so v celoti obnovili v starinskem slogu in danes so ruševine vidne le na fotografijah, nameščenih po raznih delih mesta.

V soboto dopoldan smo šli na ogled mesta in okoliške, predvsem gozdne pokrajine z manjšimi vzpetinami, po katerih so raztresene kmetije, okoli katerih se pasejo krave. V obmejnem kraju Hergersberg smo si ogledali zanimiv zasebni muzej starih otroških igrac in izjemno barvitih jaslic iz vseh koncev sveta. V gostišču s pomenljivim imenom Old smuggler (stari tihotapec oziroma kontrabantar) smo si seveda privoščili dobro belgijsko pivo. Kosilo so nam belgijski pasijonci prijazno pripravili v predzdverju kulturnega centra, kjer je bil zvečer uprizorjen pasijon. Popoldan smo imeli pasijonci iz raznih evropskih krajev,

med katerimi so bili tudi predsednik združenja Europassion Josef Lang iz kraja Auersmacher v Nemčiji, Franz Miehl s pasijonci iz St. Margharetna v Avstriji, blagajnik združenja Europassion Lex Houba iz nizozemskega Tegelna ter pasijonci iz nekaterih drugih nemških krajev sprejem pri županu. Agata Pavlovec je županu v imenu pasijoncev izročila fotomonografijo Škofjeloški pasijon 2009.

Passio Schönberg/St. Vith je relativno mlad pasijon, saj so ga prvič uprizorili leta 1993. Letošnja je bila šesta po vrsti, saj ga uprizarjajo na pet do šest let. Pasijon je v nemškem jeziku in ga od leta 2003 uprizarjajo v gledališču Triangel v središču mesta St. Vith, ki sprejme 500 gledalcev. Letos so skupaj pripravili osem predstav, v katerih je sodelovalo okrog 150 igralcev. V preddverju dvorane smo slovenski pasijonci razgrnili informacije o naših pasijonih z vabili, da si jih obiskovalci ogledajo.

Že vse od začetka je značilnost njihovega pasijona, da je Kristusovo javno delovanje, trpljenje in vstajenje povezano s sodobnim življenjem. Vsakič izberejo drugačno temo in pripravijo novo besedilo. Letošnja osrednja sodobna tema je bila španska romarska pot Camino v Santiago di Compostella. Zdravnik srednjih let se tja odpravi po stopinjah svojega sina, ki je na začetku romanja v Pirenejih izgubil življenje. Upeljeno telo svojega sina nosi s seboj in ga na posameznih mestih simbolično raztrosi. Na romanju išče stik s samim seboj, s pokojnim sinom, s soromarji ... Prizori iz Kristusovega življenja se ves čas prepletajo z romanjem očeta in duhovno nadgrajujejo njegovo pot iskanja. Ta v vedno bolj osebnem in odprtem stiku s soromarji ter neskončno Kristusovo ljubeznijo ponovno najde smisel svojega življenja v darovanju za druge, prežeto z ljubeznijo.

Zanimiva je povezava prizora iz svetega pisma, ko farizeji želijo kamnati prešuštnico, ki je grešila. Jezus jih nagovori, naj prvi vrže kamen tisti, ki je brez greha. Počasi se vsi umaknejo in Jezus prešuštnici izkaže usmiljenje, govoreč: »Tudi ti pojdi in ne greši več!«. Neuporabljene kamne v naslednjem prizoru poberejo romarji na Caminu. Odnesejo jih s sabo na dolgo pot, saj simbolno predstavljajo njihove grehe. Ob koncu romanja jih odložijo pod veliki križ in s tem na zunaj

Kapucin br. Jaro Knežević.

izkažejo svojo notranjo spreobrnitev ter željo po boljšem, z dobroto in dobrimi deli napolnjenem življenju.

Slovenske romarje je vsebina pasijona zelo nagovorila. Po prepletanju Kristusovega pasijona z izzivi sodobnega življenja je belgijski pasijon najbolj podoben Ribniškemu, ki ima prav tako vsako leto v ospredju enega od izzivov našega časa. Nekateri zaradi slabšega znanja nemškega jezika sicer nismo podrobno razumeli vsega besedila, a je jasna vsebina in prepričljivo igranje vseh nastopajočih celovito nagovorilo naše misli in srca.

V ranem nedeljskem jutru smo pred odhodom v bližnji cerkvi imeli sveto mašo, pri kateri smo se zahvalili za nova pasijonska doživetja in prosili za srečno vožnjo. Na poti domov smo se ustavili v Freisingu, ki je od leta 2004 zaradi tesnih zgodovinskih povezav pobrateno s Škofjo Loko. Ogledali smo si staro mestno jed-

V muzeju jaslec.

Muzej igrač.

Etiopske jaslice v Muzeju jaslec.

Jernej Tavčar in Aleksander Igličar v družbi Josefa Langa, generalnega sekretarja združenja Europassion, in njegove soproge v središču St.Vitha.

ro in mogočno stolnico, ki je na hribu nad mestom. Ob dobri hrani na že toplem pomladnem soncu smo nekateri žejo pogasili s pivom Weihenstephan. Varijo ga v tamkajšnji pivovarni, ki deluje že od 1040 in je najstarejša pivovarna na svetu.

Na romanju so se pasijonci iz štirih slovenskih pasijonskih krajev medsebojno pobliže spoznali in povezali, kar je eno od osnovnih poslanstev gibanja *Pasijonski veter*. Brat Jaro je odlično pripravil duhovno vsebino romanja, ki je notranje nadgradila vsa naša čudovita zunanja doživetja. Z obiski pasijonov v tujini slovenski pasijonci utrjujemo medsebojne vezi in se vključujemo v evro-

Jezus med apostoli in Judi.

Sodobni romar na Caminu med starodavnimi Judi.

pski pasijonski prostor, kjer imamo vedno pomembnejše mesto. Še zlasti po vpisu Škofjeloškega pasijona na UNESCOV reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva, saj gre za sedaj edini vpis pasijona na ta prestižni svetovni seznam. Želja vseh romarjev je, da bi se podobna pasijonska romanja nadaljevala tudi v naslednjih letih.

Avtor fotografij je Aleksander Igličar.

Gostitelj Herman Josef Christen (drugi z leve v ospredju) med nastopajočimi ob kocu predstave.

Župnik Branko Setnikar med sveto mašo.

Središče Freisinga, s Škofjo Loko pobratenega mesta.

Glavni organizator pasijona Tullins Claude Lardanchet (v ospredju) je tudi eden od glavnih pasijonskih igralcev, foto Aleksander Igličar.